

Långasjöböket eller Skogen torp	under Lunden, Krogsered	Torbjörnhults fjärding
Fmis:	Koordinater: Y1328406 X6334415 WGS84 57,103886 12,973311	No 38

Beskrivning:

Långasjöböket eller Skogen, torp under Lunden.

Sid 159 i Krogsereidsboken.

2022: Husgrund 2+11 x 5 m. Spisröse i ena ändan. Uthusgrund ca 5x6 m. En stor lönn växer precis vid husgrunden. Här finns många, stora odlingsrösen och en fägata som fortsätter på andra sidan vägen. Odlingsrösen, snöbärsbuskar. Jordkällare finns en bit bort, utmed vägen. Tomten har en vildsvinsätel med skjutkoja idag.

Detta torp byggdes troligen omkring 1805. Från c:a 1810 kallas det "Nybygget" under Lunden och från 1830 kallas det Långasjöböket. Torpet var beläget vid vägen från Torbjörnhult förbi Skogen, på vänster sida. Två lönnar markerar platsen.

Från Givhult No2 Stora inflyttade omkring 1805 Ambjörn Gunnarsson f 1/9 1758 i Långhult No1 Övre med hustrun Johanna Petersdotter f 12/2 1770 i Ugglebo i Gunnarp. Hennes son från tidigare äktenskap med Peter Sundman:

Andreas f 14/11 1793 i Ugglebo i Gunnarp, blev rotebåtsman No41 Kämpe, og, d 19/4 1834 av förkylning i Vismhult

Deras gemensamma barn:

Anna Kristina f 14/4 1804 i Givhult No2 Stora

Petrus f 2/5 1807 här, d ung?

Petronella f 29/9 1808

Johanna Pernilla f 17/5 1812, d ung?

Johanna f 8/10 1814

Ambjörn hade ett antal barn från sitt tidigare äktenskap men de verkar inte ha bott här.

Ambjörn Gunnarsson avled 27/6 1819 av bröstfeber. Johanna avled 18/7 1820 av tvinsot.

1821 skrevs döttrarna Anna Kristina, Petronella och Johanna på Socknens Slut.

Från Årnakulla kom 1821 nästa familj. Det var Bengt Svensson f 5/9 1785 i Årnakulla med hustrun Bengta Svendsdotter f 25/7 1784 i Stixered No3 Yttre. Möjligen bodde familjen först en kort tid på Lunnahus. De var sedan skrivna på Socknens Slut men flyttade sedan hit. Barn:

Beata f 24/4 1812 i Årnakulla, fick UÄ barn, se nedan

Johannes f 1/9 1814 i Årnakulla

Sven f 1/2 1817 i Årnakulla

Kristina f 12/4 1819 i Årnakulla

Långasjöböket eller Skogen torp	under Lunden, Krogsered	Torbjörnhults fjärding
Fmis:	Koordinater:Y1328406 X6334415 WGS84 57,103886 12,973311	No 38

Sara f 26/7 1821 här

Bertil f 29/9 1825

Bengt avled 1839, han hittades död på Vismereds Ryd den 20/12 1839. Änkan Bengta bodde kvar inhyst här. Hon flyttade sedan till Stugan under Lunden.

Dottern Beata Bengtsdotter kom hit från Gällared 1840. Hennes oäkta barn:

Christina f 1839

Anna Sofia f 14/4 1844 här

De flyttade 1847 till Ängastugan under Stixered.

Från Kornarp No3 i Gunnarp kom 1844 Andreas Gudmundsson f 29/7 1798 i Mölnhult i Gunnarp med hustrun Anna Christina Erlandsdotter f 1/2 1803 i Forshult, vigda i Gunnarp 2/3 1839. Barn:

Bengt Carl f 14/4 1839 i Kornarp No3 i Gunnarp, g 1/12 1865 med Inger Christina Johansdotter från Abborrakull i Gunnarp, bosatta här

Johanna Carolina f 18/11 1842 i Kornarp No3 i Gunnarp, d 5/9 1863

Dödfödd son f 16/5 1847

Andreas avled 26/12 1870 och Anna Christina dog 14/10 1873.

Sonen Bengt Carl Andreasson och hustrun Inger Christina Johansdotter f 4/10 1835 i Abborrakull i Gunnarp tog över torpet men flyttade 1862 till hustruns hem i Abborrakull i Gunnarp.

Näste torpare blev Emanuel Olsson f 29/10 1831 i Kornarp No2 i Gunnarp. Han var son till Anna Christina Erlandsdotter ovan i hennes tidigare äktenskap. Emanuel kom hit 1868. 1870 flyttade han till Lunden som dräng men återkom senare hit igen, då tillsammans med hustrun Sara Christina Persdotter f 18/11 1837 i Lommaholmen i Kalv, vigda 9/4 1876. Hustruns dotter från tidigare äktenskap:

Ida Adelina Hansdotter f 13/12 1870 på Slätten under Kollsbo i Kalv

Bådas barn:

Oskar Henning f 28/8 1876, g 2/11 1900 med Anna Fager från Hultet under Årnahylte i Gunnarp bosatta här

Per Johan f 17/7 1878

Långasjöböket eller Skogen torp	under Lunden, Krogsered	Torbjörnhults fjärding
Fmis:	Koordinater: Y1328406 X6334415 WGS84 57,103886 12,973311	No 38

Ur Hallands Posten 28/10 1882.

Wåldsbragder

Från Krogsered meddelar polisbefälhafwaren derstädes Bengt Carl Kristiansson i Gifhult i en skrift till Falkenbergs tidning, att natten till den 4 September en person wäpnad med en handyxa sökt slå in dörren hos Emanuel Classon på Långa Sjöbolet, då detta misslyckades angrep mannen fönstret, hwars rutor inslogos med en tillgripen läkta och hwarigenom han trots Emanuel Olssons (!) hustrus wäldiga motstånd sökte intränga. Så kämpade de 3/4 timme, hwarefter hustrun fann för godt uppgifwa det hennes man icke wore hemma; härwid skulle föröfwaren yttrat att han ej wore arg på hustrun, men wille ha lifwet af mannen, hwilket brefskrifwaren förmenar äfwen skulle hafwa blifwit följd, hade männen sammanträffat. Emellertid blef hustrun under tiden sårad i bröstet. Tidigt dagen derpå underrättades polisbefälhafwaren om förhållandet till laga beifran.

I samma skrift förmäles äfwen om ett dylikt hemfridsbrott föröfwardt hos torparen Aron Bertilsson under Öfre Yred genom hwars fönster en gren inkastades, sedan 2 sådana förut slungats mot stugväggen.

Citerade tidning tillägger följande "slutkläm":

Wi förmana allwarligen dessa och alla andra wildbasare som i Krogsered bo och bygga att hädanefter lefwa som kristna menniskor och icke som hedningar, hwarom icke skola wi skicka på dem prest och länsman och då ware gud deras själar nådig.

Kvinnoöde i obygd. Krestina på Skogen

Krestina på Skogen var hennes vardagliga benämning, medan hon i kyrkboken stod antecknad under namnet Sara Kristina Persdotter Olsson. Hon var född i Kalv 18/11 1837. Sedan hon kommit att förena sina öden med snickaren Emanuel Olsson som var född 29/11 1831 i Gunnarp, flyttade makarna till ett torp under kyrkohemmanet Lunden i Krogsered.

Torpet hette egentligen Långasjöböket men kallades rätt och slätt för skogen. Namnet Skogen var synnerligen betecknande för torpet för runt omkring detta stod skogen mörk och dyster och hotade att förkväva den lilla öppna plätt, där den lilla grå stugan och dito uthusen voro belägna. De små åkerlapparna runt husen utgjorde dock ett värn mot skogens utbredning, så länge de brukades och kunde brukas.

Långasjöböket eller Skogen torp	under Lunden, Krogsered	Torbjörnhults fjärding
Fmis:	Koordinater:Y1328406 X6334415 WGS84 57,103886 12,973311	No 38

För torparparet blev detta en uppgift som de fick ägna sig åt så mycket som tid och krafter tillät. Men enbart det lilla torpets avkastning blev ej tillräckligt för att uppehålla livhanken. De måste även försöka skaffa sig andra inkomstkällor.

Då båda var väl insatta i olika sorters handaslöjd, Krestina i vävnadskonsten och Manuel i snickeri, kom dessa färdigheter väl till pass för makarna.

I vävstolen frambringade Krestina olika alster såsom näsdukar, handdukar, huvuddukar och förklädestyger med mera. Hon var sin egen förläggare och försäljare, och när hon arbetat ihop ett lämpligt lager, knöt hon ihop detta i ett tygstycke, kastade bördan på ryggen och gav sig ut i bygden för försäljning. Det brukade gå bra med avyttringen av varorna. Hon kände sina kunder, alla kände henne och hon var välkommen i gårdarna. Hon fick sig en vilostund och kanske även att mororna fick reda på vad som hände i bygden, allt medan den obligatoriska kaffetären avnjöts. Men det var inte bara hennes egna alster som hon försålde på sina affärsresor.

Vi nämnde om att hennes man Manuel var snickare och vi kan tillägga att han var specialist på att tillverka "rivor" (handräfsor). Det fanns stor användning för handräfsor på den tiden, då allt skulle räfsas för hand. Ingen kunde som Manuel få den rätta formen och smidigheten i räfsan. Hans räfsor var därför mycket efterfrågade och det var ingen svårighet att finna köpare till dem. Därför hände det ibland att alla kunderna under högsäsongen vid "slåttern" inte fick med av Manuels berömda rivor.

På höstarna när frukten hade mognat var Krestina även försäljare av denna. Det var huvudsakligen äpplen, päron och plommon som hon skaffade från de gårdar som odlade de bästa fruktslagen. Det blev ingen stor förtjänst även om inköpen var billiga och om hon rent av fick frukten till skänkts ibland.

Men det var så att handeln gick och hon fick komma ut till sina kunder och vänner.

Det var en gång, så börjar ju alla sagor, även sannsagor som denna.

En ung man som kanske blickat för djupt in i ett par skälmska flickögon. För att få träffa flickvännen hade han kommit till torgdagen i socknen, den torgdag då ungdomen brukade samlas där. Men flickvännen fanns där ej bland de andra, och det var en missräkning för den unge mannen. Men han gav dock inte upp hoppet att träffa henne senare. Om han skulle sända henne en gåva, det skulle nog göra henne mera gynnsamt stämd mot honom. Han skulle minsann söka upp Krestina på Skogen, hon var säkert på torgdagen med sin handel, och mycket riktigt, Krestina var på plats och försålde sina vävnadsalster, som var vackra och åtråvärda som vanligt.

Den unge mannen fäste sig särskilt vid ett förkläde som han trodde skulle passa flickvännen. Han gjorde upp om priset och i detta ingick att Krestina skulle frambära gåvan tillvederbörande. Och vem om inte hon var lämplig för detta uppdrag. Det var inte heller svårt att övertala henne härtill. Men uppdraget avlöpte inte så som de två hade tänkt sig. Hade

Långasjöböket eller Skogen torp	under Lunden, Krogsered	Torbjörnhults fjärding
Fmis:	Koordinater:Y1328406 X6334415 WGS84 57,103886 12,973311	No 38

möjligen kärleken från den tilltänktas sida svalnar, ty hon visade sig kallsinnig när Krestina kom och skulle överlämna gåvan. Hon tog ej emot den! Det var ju snopet, men det var inte annat att göra för gumman än att ta hem förklädet igen och återlämna det till givaren.

På torgdagen där näst återlämnade hon den försmådda gåvan till den besvikne mannen. Det blev ett hårt slag för honom, men han skulle visa att han var man och ingen vekling som föll för en flickas svek. Men han fattade ett snabbt beslut, virade en sten i förklädet och slungade alltsammans i sjön intill. Där ligger den sedan en mansålder tillbaka såvida inte näcken tagit hand om det.

Krestina och hennes man är sedan många år borta, men de äldre ortsborna minnas dem väl. Särskilt Krestina minns man som en duktig och kavat kvinna, som kunde svara för sig och som sällan eller aldrig kunde göras förlägen.

Av John Larsson. Avskrift ur Hallands Nyheter 15/1 1970.

Emanuel avled 13/12 1914 och Christina flyttade till Slöinge 1916.

Sonen Oskar Henning Emanuelsson, som var torpare och snickare, tog över torpet tillsammans med hustrun Anna Olivia Fager f 15/7 1878 på Hultet under Årnahylte i Gunnarp. Barn:

Karin Elisabet f 28/7 1901

Elsa Ingeborg f 8/4 1904

Anna Konstantia f 3/10 1907

Familjen flyttade till Slöinge 27/8 1915 och var troligen de sista som bodde här.

Husen togs ner och flyttades till Karlsro i Krogsered (Netas stuga).